

Til
Indenrigsminister Sophie Løhde
Landdistriktsminister Louise Schack Elholm

Kopi af brevet er sendt til Udvalget for Landdistrikter og Øer samt
Udvalget for Småøer

Fejød den 17. maj 2023

Kære Sophie Løhde og Louise Schack Elholm

I disse år har økonomisk pressede kommuner, der skal spare, sat fokus på flere af de små øer. Som konsekvens heraf oplever øboerne endog meget store besparelser på især færgedriften.

Øboerne oplever som "almindelige" borgere i en kommune naturligvis også de mere generelle besparelser, som kommunerne indfører, fx på social- og sundhedsområdet, på skoleområdet, på den øvrige offentlige trafik mm.

Men oven i dette rammes mange af de små øsamfund på en vital og afgørende faktor – nemlig færgen, der er livsnerven for øerne og danner grundlaget for al udvikling – eller afvikling, hvis færgeservicen forringes.

Landevejsprincip, brændstoffillæg og generelle takststigninger for færger til de små øer

I flere kommuner er færgetaksterne nu så høje, at to voksne i en bil ikke kan komme til øen for under 500 kr. i sommerperioden.

De reelle takster fjerner sig dermed mere og mere fra prisen jf. landevejsprincippet.

Se eksempler på prisstigninger fra Faaborg-Midtfyn Kommune, Lolland Kommune og Langeland Kommune nederst i dette brev.

I andre kommuner er der planer om at nedlægge færgeafgange og færgeruter. Flere steder er afgange lavet om til tilkalde-afgange, hvilket betyder, at man skal bestille en af sejlplanens fastlagte afgange, hver gang man har behov for at tage færgen. Ellers sejler den ikke. Det er især et problem for pendlere.

Det bør undersøges, om det reelt har været muligt for kommunerne at indføre landevejsprincippet for de afsatte midler? Flere steder tyder det på at der ikke har været midler til at nedsætte taksterne tilstrækkeligt.

Sammenslutningen af Danske Småøer ønsker Landevejsprincippet indført hele året (52 uger mod de nuværende 46 uger).

Sammenslutningen af Danske Småøer mener, på baggrund af ovenstående, at der ud over en fuld indførelse af landevejsprincippet, også er behov for at hæve §20 tilskuddet til kommunerne.

Det bør også undersøges, om midlerne i §20 tilskuddet til småøerne rent faktisk bliver brugt til det tiltænkte formål i kommunerne. Kan de øremærkes eller kan det præciseres, hvad midlerne skal bruges til?

Grønne færger

Kommunerne har store udfordringer med at skaffe midler til udskiftning af dieselfærger til elfærger. De puljer med EU-midler, som hidtil er udbudt, er ikke tilstrækkelige og i flere kommuner har man end ikke ressourcer til at lave et projekt, der kan danne basis for en ansøgning til puljerne.

Der er udmøntet 235 mio. kr. i 2021 (til kommunalt og kommercielt drevne færger) og 50 mio. kr. i 2022 (til kommunalt drevne færger). Tilskudsprocenten er 25, uanset om der anskaffes nye færger eller foretages retrofit af eksisterende færger.

I tillæg til udgifterne til selve færgen kommer der udgifter til ladeanlæg på land og nye færgelejer.

Der bør hurtigst muligt udarbejdes en national plan for, hvordan man sikrer, at alle færger til småøer kommer med i den grønne omstilling.

I den forbindelse bør der afsættes tilstrækkelige midler, så kommuner, der ikke har økonomi eller ressourcer til at gennemføre et færgeprojekt, kan komme i mål med omstillingen til grønne færger. Midlerne bør også omfatte retro-fit af nyere færger samt udgifter til ombygning af færgelejer, ladeanlæg, strømforsyning m.m.

Venlig hilsen

Kirsten Sydendal

Formand for Sammenslutningen af Danske Småøer

Eksempler fra tre kommuner på takststigninger og afvigelser fra landevejsprincippet takster

Bemærk:

Priser for 2023 er inkl. olie/brændstoffillæg på 10 kr. per person og hhv. 20 kr. per bil (Strynø og Avernakø/Lyø) og 50 kr. per bil (Fejøl), som blev indført i løbet af året i 2022 og fortsætter i 2023.05.16

Alle priser i kr.

	Teknisk udregning	2023		2022	
		Alm. pris	Nedsat takst (periode med landevejstilskud)	Alm. pris	Nedsat takst (periode med landevejstilskud)
Avernakø-Lyø					
Voksen	51	150	75	130	60
Bil	84	250	120	210	90
Bil m. 2 voksne	186	550	270	470	210
Fejøl					
Voksen	29	70	55	55	45
Bil	23	295	240	230	180
Bil m. 2 voksne	89	435	350	340	270
Strynø					
Voksen	42	140	100	80	60
Bil	58	265	265 (Ej nedsat)	150	150 (Ej nedsat)
Bil m. 2 voksne	102	545	465	310	270

Pulje til grønne færges:

- Oversigt over, hvilke kommuner, der ansøgte puljen i første runde: <https://www.trm.dk/media/ueqfvh4c/oversigt-over-ansoegninger-faergpuljen-a.pdf>
- Tilskud i første runde : <https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/11-danske-indenrigsfaerger-far-tilskud-til-groen-omstilling?publisherId=5278762&releaseId=13639575>
- Tilskud i anden runde: <https://www.trm.dk/nyheder/2022/tre-danske-indenrigsfaerger-faar-tilskud-til-groen-omstilling>
- Analyse af færges: <https://www.trm.dk/publikationer/2021/faergeanalyse-groen-omstilling-af-danske-indenrigsfaerger/>